

PAPER DETAILS

TITLE: AMERIKA BIRLESİK DEVLETLERİ'NDE "BEYAZLARIN ÜSTÜNLÜĞÜ" HAREKETLERİ:
NÜKLEER SILAH TÜMENİ ÖRNEK OLAY INCELEMESİ

AUTHORS: Erol Basaran BURAL

PAGES: 567-594

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1455962>

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
Güvenlik Bilimleri Enstitüsü
Güvenlik Bilimleri Dergisi, Kasım 2021, Cilt:10, Sayı:2, 567-594
doi:10.28956/gbd.843025

Gendarmerie and Coast Guard Academy
Institute of Security Sciences
Journal of Security Sciences, November 2021, Volume:10, Issue:2, 567-594
doi:10.28956/gbd.843025

Makale Türü ve Başlığı / Article Type and Title

Araştırma / Research Article

Amerika Birleşik Devletleri'nde "Beyazların Üstünlüğü" Hareketleri: Nükleer Silah Tümeni Örnek Olay İncelemesi
"White Supremacy" Movements in The United States of America: The Atomwaffen Division Case Study

Yazar(lar) / Writer(s)

Erol Başaran BURAL. Yüksek Lisans Öğrencisi, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Türkiye, erolbural@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3355-2018>

Bilgilendirme / Acknowledgement:

- Yazarlar aşağıdaki bilgilendirmeleri yapmaktadırlar:
- Makalemizde etik kurulu izni ve/veya yasal/özel izin alınmasını gerektiren bir durum yoktur.
- Bu makalede araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

Bu makale Turnitin tarafından kontrol edilmiştir.
This article was checked by Turnitin.

Makale Geliş Tarihi / First Received : 15.06.2020
Makale Kabul Tarihi / Accepted : 06.10.2020

Atıf Bilgisi / Citation:

Bural, E.B. (2021). Amerika Birleşik Devletleri'nde "Beyazların Üstünlüğü" Hareketleri: Nükleer Silah Tümeni Örnek Olay İncelemesi. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 10(2), ss.567-594, doi:10.28956/gbd.843025

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDE “BEYAZLARIN ÜSTÜNLÜĞÜ” HAREKETLERİ: NÜKLEER SİLAH TÜMENİ ÖRNEK OLAY İNCELEMESİ

Öz

“Beyazların üstünlüğü” hareketleri, beyaz insanların diğerlerine göre daha üstün olduğunu savunan, beyazlara sembolik ve maddi anlamda ayrıcalık yükleyen fikirler etrafında şekillenen, aşırı sağ içerisinde kendisine yer bulan etnik hareketlerdir. Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) “beyazların üstünlüğü” hareketleri, Kuzey Amerika'nın keşfinin ardından Amerikalı yerlilere karşı başlamıştır. “Beyazların üstünlüğü” hareketleri Afrika Kıtası'ndaki sömürge ülkelerden getirilen siyahlara karşı geliştirilen nefret söylemi üzerinden büyümüştür. Günümüzde ise Yahudi ve Müslüman karşıtlığını da içerisinde barındıran bu hareketler artan bir şekilde varlıklarını sürdürmektedir. Bu çalışmanın amacı; ABD'de “beyazların üstünlüğünü” esas alan etnik temelli aşırı sağ hareketleri, Nükleer Silah Tümeni (The Atomwaffen Division - NST) isimli örgüt çerçevesinde incelemektir. Araştırmamızın temel varsayımı; ABD'de yaşanabilecek muhtemel bir kriz/kaos durumunun aşılamaması durumunda “beyazların üstünlüğü” hareketinin siyasal maksatlı şiddet eylemleri düzenleyebileceği, gelecekte bu hareketlerin ABD için daha büyük bir tehdit olmaya devam edeceğidir. Çalışma kapsamında öncelikle “beyazların üstünlüğü” kavramı incelenmiş, kavramın tarihsel süreçteki yeri ortaya konulmuş, ABD'deki “beyazların üstünlüğü” örgütlenmeleri ve son olarak örnek olay çerçevesinde NST örgütü araştırılmıştır. “Beyazların üstünlüğü” kavramının etnik temelde kendisine yer bulduğu ancak sadece etnisite değil dini farklılıkların da söz konusu fikri savunanlar tarafından istismar edildiği, beyazların üstünlüğü savunucusu örgütlerin gelecekte ABD için bir tehdit unsuru olmaya devam edeceği, çalışmanın sonuçları arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Beyazların Üstünlüğü, Nükleer Silah Tümeni, Etnisite, Neo-Nazi, Aşırı Sağ, Terörizm.

“WHITE SUPREMACY” MOVEMENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA: THE ATOMWAFFEN DIVISION CASE STUDY

Abstract

White supremacy movements are ethnic movements within the far-right, which argue that white people are superior to others. White supremacy movements have grown steadily over hate speech against African colonies in the USA. The purpose of this study; is to examine the ethnic far right movements based on the white supremacy in the USA within the framework of The Atomwaffen Division (AWD) organization. The basic assumption of the research is “if a possible crisis / chaos in the USA cannot be overcome, the white supremacy movements can organize political acts of violence, and these movements will continue to be a greater threat for the USA in the future”. Within the scope of this study, firstly, the concept of white supremacy examined, the place of the concept in the historical process explored, the white supremacy organizations in the USA were researched and finally the AWD organization was handled within the framework of the case study. It is among the results of the study that the concept of “white supremacy” finds its place not only ethnicity but also religious differences and those ethnic-based “white supremacist” organizations will continue to be a security threat for the USA in the future.

Keywords: White Supremacy, The Atomwaffen Division, Ethnicity, Neo-Nazis, Far Right, Terrorism.

GİRİŞ

Terör örgütleri; terörist taktikler kullanan, siyasi hedefler peşinde koşan, sivilleri kasten hedef alan gruplar şeklinde tanımlanmaktadır (Carter, 2012, s.130). Başka bir tanıma göre ise terör örgütü; siyasi bir amaçla şiddet uygulayan, hedef alınan mağdurların ötesinde psikolojik bir etki uyandırmayı amaçlayan, birden fazla kişiden oluşan örgütlerdir (Price, 2012, s.9). 11 Eylül 2001 saldırılarının ardından daha fazla gündeme gelen terör ve terörizm kavramları, dini motifli terör örgütleriyle, özellikle de İslam dinini istismar eden örgütlerle bir arada anılır hale gelmiştir. Ancak bu kavramların gerçekte; aşırı sağdan aşırı sola, etnik milliyetçilikten bölücülüğe kadar çok geniş bir yelpaze içerisinde hayat buldukları ve faaliyet gösterdikleri görülmektedir. Bu kapsamda, yukarıdaki tanımlar çerçevesinde, siyasi amaçlarla etnik temelde faaliyet gösteren aşırı sağ örgütlenmelerin incelenmesi de değer kazanmaktadır.

Aşırı sağ hareketler, sadece ABD'de değil, Suriye iç savaşının ardından Avrupa'da da kendisine geniş bir taban bulmuştur. Aşırı sağ içerisinde özellikle "beyazların üstünlüğünü"¹ savunan hareketler artan bir yükseliş eğilimi içerisinde. Günümüzdeki faaliyetleri izlendiğinde bu tür eğilimlerin gelecekte hem Avrupa'da hem de ABD'de devam edebileceği anlaşılmaktadır.

"Beyazların üstünlüğü", beyaz insanların beyaz olmayanlara göre daha üstün olduğu bir "etnik hiyerarşi" yaratan (Treitler, 2015, s.154) fikirler etrafında şekillenen hareketlerdir. Bu hareketler; ilk kez sömürge dönemlerinde sömürgecilerin, sömürge ülke halklarına davranış tarzlarıyla ortaya çıkmıştır. ABD'de "beyazların üstünlüğü" hareketlerinin, Afrika Kıtası'ndaki sömürge ülkelerden getirilen siyahlara karşı geliştirilen nefret söylemi üzerinde geliştiğine inanılmaktadır. Günümüzde ise Yahudi ve Müslüman karşıtlığını da içerisinde barındıran bu hareketler artan bir şekilde varlıklarını sürdürmektedir (Nogueira, 2013, s.25).

ABD'de tespit edilen "beyazların üstünlüğü" hareketleri incelendiğinde; geleneksel "beyazların üstünlüğü" savunucuları, Neo-Naziler gruplar, etnik temelde "dazlak" örgütlenmeleri, Hristiyan kimliği hareketleri ve hapishanelerde yer edinmiş "beyazların üstünlüğü" çeteleri olmak üzere beş farklı örgütlenme türü bulunduğu görülmektedir. ABD'de yerleşik bu farklı örgütlenmeler, ortak

¹ İngilizcede "White Supremacy" şeklinde kullanılan terim, Türkçe alanyazında "beyaz üstünlüğü" veya "beyazların üstünlüğü" şeklinde kullanılmış, bu çalışmada ise "beyazların üstünlüğü" kavramının kullanılması tercih edilmiştir.

çıkarlarda buluşarak toplu hareket edebildikleri gibi zaman zaman müstakil faaliyetler de göstermektedirler.

Bu örgütlenmeler içerisinde en dikkat çekici olanlardan birisi, ABD’de 2017-2018 yıllarında sekiz ay içerisinde beş kişinin ölümüyle bağlantılı olan, Nükleer Silah Tümeni-NST (The Atomwaffen Division² - AWD) isimli örgüttür. Söz konusu örgüt; etnik fikirleri benimsemekte, nefret söylemleri yaymakta, korku yaymakta, “düşman” olarak belirlediklerine yönelik şiddet uygulamakta, nefret kampları düzenlemekte, paramiliter taktiklerle silahlı eğitim yapmakta, kendileri için kutsal saydıkları etnik savaşa hazırlanmaktadır (Thompson ve Gibson, 2020, ss.1-11). Yukarıda sıralanan faaliyetleri bir bütün olarak düşünüldüğünde NST’nin bir terör örgütüne ait tipik özellikleri taşıdığını söylemek de mümkündür.

Neo-Nazi ideoloji çerçevesinde hareket eden NST, gevşek bir organizasyon yapısına sahiptir. “Beyazların üstünlüğünü” savunan NST, Yahudi ve eşcinsellere karşı da çeşitli eylemler düzenlemektedir. Her ne kadar bugüne dek büyük çaplı bir eylem gerçekleştirmemiş olsa da, örgüt mensuplarından ele geçirilen silah ve patlayıcılardan, örgütün gelecekte ABD için bir güvenlik tehdidi olmaya devam edeceği anlaşılmaktadır (Anti Defamation League, 2018b).

Bu çalışmada amaç; ABD’de “beyazların üstünlüğünü” esas alan etnik kökenli aşırı sağ hareketleri, Nükleer Silah Tümeni isimli örgütlenme çerçevesinde incelemektir. Araştırmanın temel varsayımı; ABD’de ve dünyada yaşanabilecek muhtemel bir kriz/kaos durumunun³ aşılabilmesi durumunda “beyazların

² “Atomwaffen” kelimesi Almanca olup “Nükleer Silahlar” anlamına gelmektedir. “Division” ise askeri bir terim olup İngilizce “Tümen” anlamındadır. Almanca ve İngilizce iki kelimenin birleşiminden oluşan örgütlenme için “Nükleer Silah Tümeni” adının, kısaltma olarak ise “NST” kısaltmasının kullanılması tercih edilmiştir.

³ Sözlük anlamıyla “kaos”; düzensizlik ve karmaşa anlamlarına gelmektedir. Günümüzde toplumsal sistemler ve kentler bir yandan çok yüksek karmaşıklık düzeylerine ulaşmış, bir yandan da çok hızlı bir etkileşim ve değişim sürecine girmiştir. Bu süreç içerisinde birbirine bağlı değişkenler, yapılar ve alt sistemler neredeyse sonsuz çeşitliliğe ulaşırken geleceğin tahmini de olanaksız hale gelmekte ve bir “belirsizlik ortamı” oluşmaktadır. “Belirsizlik ortamı” ise, olaylar arasındaki neden-sonuç ilişkilerini göremememiz ya da ayrıştırılamamız anlamına gelen bir “kaos” durumuna neden olmaktadır (Diker ve Ökten, 2009, s.148). Kaos kavramı hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Altun, S. A. (2001). *Kaos ve yönetim*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 7(4), 451-469. Kriz kavramı ise daha çok aniden gelişen, örgütü ve yöneticiyi sıkıntıya sokan, doğru, tam ve güncel bilginin toplanamaması sağlıklı iletişim kurulamaması, haberleşme engellerinin giderilmemesi, sonuçta örgütsel ve yönetsel faaliyetlerin yeterince yerine getirilmemesi durumunu anlatmaktadır (Aksu, 2009, s. 2436). Bu makalede kriz/kaos durumu olarak ifade edilen kavram; ani gelişen, belirsizlik durumunun yüksek olduğu, yönetilemediği takdirde büyüyen ve daha büyük, daha karmaşık durumlara neden olabilen olaylar bütünü olarak ele alınmıştır. ABD özelinde ise muhtemel kriz/kaos durumları; ülkede sıklıkla görülen kasırga ve orman yangını gibi doğal afetler, salgın

üstünlüğü" hareketinin siyasal şiddet eylemleri düzenleyebileceği, gelecekte bu hareketin ABD için bir tehdit olmaya devam edeceğidir.

Çalışmanın bundan sonraki bölümlerinde sırasıyla; aşırı sağ görüşler çerçevesinde "beyazların üstünlüğü" hareketinin kavramsal çerçevesi incelenmiş, bu kavramın tarihsel süreç içerisinde gelişimi ve ortaya koyduğu ideoloji ele alınmıştır. Ardından "beyazların üstünlüğünü" savunan bireylerin radikalleşme süreçlerine değinilmiş, ABD'de "beyazların üstünlüğü" örgütlenmesi araştırılmış, NST örgütlenmesi incelenmiş, elde edilen bilgiler ışığında güncel tehdit durumu ortaya konulmuş ve geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunulmuştur.

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVEDE "BEYAZLARIN ÜSTÜNLÜĞÜ"

"Beyaz" kavramı farklı coğrafyalarda farklı anlamlara gelebilen kavramlardır. Bir gruba göre, beyaz olmak her insanın etnik ve genetik kökeni ile ilişkilendirilmektedir. Onlara göre "beyaz" olmak "siyah" kanından olmamak anlamına gelmektedir (Nogueira, 2013, s.24). Beyaz kimlik kendisini, daha aşağıda gördüğü diğerlerine karşı üstün olarak tanımlamaktadır. Etnik üstünlük hissi ise beyaz kimliğin devamı şeklinde görülmektedir (Guess, 2006, s.668).

Kanında bir damla siyah kanı bulunan bir kişinin ne beyaz ne de siyah sayılabileceği belirtilmektedir. Örneğin Brezilya'da beyaz olmak tamamen ten rengiyle ilgili olup, bir şahıs koyu renkli bir deri rengine sahip değil ise beyaz olarak kabul edilmektedir. Kanında siyah etnisiteye ait kan olsa dahi, şayet bir kişinin ten rengi siyah değil ise beyaz olarak kabul edilmektedir (Nogueira, 2013, s.25).

Elizabeth Martinez'e (1998:1) göre "beyazların üstünlüğü"; beyazların zenginlik, güç ve ayrıcalık sistemini korumak maksadıyla ortaya atılan, tarihsel olarak beyaz tene sahip insanların, kendilerinden farklı ten rengine sahip insanları sömürmesine / baskı altına alınmasına dayanan, kurumsal olarak sürdürülen bir sömürü sistemidir.

"Beyazların üstünlüğü" kavramı, kendilerini beyaz olarak tanımlayan Avrupalıların "beyaz olmayan" toplumlar üzerindeki tutumlarını, ideolojilerini ve politikaları ifade etmektedir. Başka bir deyişle "beyazların üstünlüğü", fiziksel özelliklere dayalı baskıcı ayrımcılığı içermektedir. Beyazların üstünlüğü, "renk ve etnik açıdan ayırım" ile karakterize edilen, bir gruba ayrıcalıklar tanımak anlamına gelmektedir (Fredrickson, 1981, s.xi).

hastalıklar, kontrolsüz yoğun göç, terör olayları, etnik çatışmalar gibi ani ortaya çıkabilen, kontrol altına alınmasında güçlük yaşanması muhtemel olaylar olarak kabul edilmiştir.

Günümüzde “beyazların üstünlüğü” kavramı yerine; “beyazlık”, “içselleştirilmiş beyaz üstünlüğü” gibi kavramlar da kullanılmaktadır. “Beyazların üstünlüğü” kavramı beyaz insanlara güç veren, farklı renklerdeki insanları ise güçsüz kılan bir kavramdır. Başka bir tanıma göre “beyazların üstünlüğü”; beyaz insanları diğerlerine göre üstün olduklarına inandıran, kabul ettiren, bu kabul çerçevesinde yaşamayı öğreten, bu düşünceyi davranış haline dönüştüren, karmaşık bir sosyal süreç olarak kavramsallaştırılmıştır. “Beyazların üstünlüğü” kavramı aynı zamanda, beyazlar ve diğerleri arasındaki güç ilişkisini de tanımlamaktadır (Gardiner, 2009, s.2).

“Beyazların üstünlüğü” fikrini savunanlara göre beyazlar, zekâ ve ahlak açısından diğer etnisitelere göre daha üstündür. Bu inanç; ten rengi ve dış görünüş de dâhil olmak üzere, akıl, ahlak, erdem gibi farklılıklara vurgu yapan dini ve sosyo-kültürel iddialara dayanmaktadır (Beutel, 2017, s.1).

“Beyazların üstünlüğü” hareketinin temel amacı; beyaz olmayanların gerçekleştireceğinden korkulan bir “soykırımdan” beyaz ve Hristiyan toplumu koruyarak, beyaz ırkın “saflığını” ve “hâkimiyetini” korumaktır. Böylelikle, beyaz ve Protestan olmayan Hristiyanların beyazlardan ve diğer Hristiyan mezheplerinden ayrı tutulduğu veya tamamen “yok edildiği” bir geleceğin yaratılacağına inanılmaktadır (Blessing ve Roberts, 2018, s.4).

“Beyazların üstünlüğü” fikri Batılı modernitenin Avrupa’nın sömürgecilik faaliyetlerini meşrulaştırmak üzere ortaya çıkmıştır. Avrupalı ve ardından Kuzey Amerikalı sömürgeciler, ele geçirdikleri bölgelerde beyaz Avrupalı erkekleri sosyal hiyerarşinin zirvesine yerleştirerek bir etnisite mantığı yaratmış ve geliştirmiştir (Bonds ve Inwood, 2015, ss.6-7).

“Beyazların üstünlüğü” savunucuları, beyaz ırkın ana ırk olduğuna ve diğerlerinin onlardan “aşağıda” olduğuna inanmaktadırlar. Bu fikri savunanlar hükümetlerin “diğerlerini” savunduklarını ve kendilerinden uzak durduklarına inanmaktadırlar. Bu kişiler başkaları üzerinde güç kullanmanın, Tanrı tarafından kendilerine verilmiş bir hak olduğuna inanmakta, ayrıca etnik temelde faaliyet göstermediklerini düşünmektedirler (Silva, 2012, s.4).

“Beyazların üstünlüğüyle” ilgili yapılan tanımlamalar incelendiğinde bu tanımlamaların etnik çerçevede kavramsallaştırıldığı görülmektedir. Yapılan tanımlamalar ve çalışmalarda, “beyaz” kavramının coğrafyaya ve kültüre göre değişim gösterebildiği de anlaşılmaktadır. Kavramın kan bağı çerçevesinde açıklandığı gibi Yahudilik ya da Müslümanlık gibi diğer dinlere karşıtlık şeklinde ortaya konulduğu da görülmektedir. “Beyazların üstünlüğü” kavramının algısal

çerçevede kendisini beyaz olarak tanımlayanlara güç verdiği, genellikle aşırı sağ radikal fikirler etrafında biçimlendiği değerlendirilmektedir.

Bu çalışmada “beyazların üstünlüğü” kavramı; “farklı ten rengine sahip insanlar üzerinde üstünlüğü savunan, yaşanan coğrafyada ait olduğu etnisitenin haricinde diğerlerinin varlığını kabul etmeyen, kendi dini inançları haricindeki inançlara sahip insanları da beyaz olmayanlar kategorisinde değerlendiren, aşırı sağ radikal fikirlerden beslenen etnik temelli bir düşünce biçimi” olarak tanımlanmış ve kabul edilmiştir.

2. ABD'DE “BEYAZLARIN ÜSTÜNLÜĞÜ” FİKRİNİN GELİŞİMİ VE İDEOLOJİSİ

Sömürgecilik döneminde, siyahların Afrika Kıtası'ndan Amerika ve Avrupa'ya taşınmasıyla kölelik dönemi başlamış, kölelik dönemiyle birlikte beyazlar kendilerini üstün görmeye başlamışlardır. Nedenlerinden birisi köleliğin kaldırılması tartışması olan Amerikan İç Savaşı'nın⁴ da beyazların üstün olduğu fikrini ortadan kaldırabildiğini söylemek mümkün değildir (Gardiner, 2009, ss.3-13).

Bir başka bakış açısına göre ABD'de “beyazların üstünlüğü” fikri, ilk kolonilerin ABD topraklarına ayak basmasıyla eş zamanlı olarak ortaya çıkmıştır. Bu görüşe göre, Amerikan yerlilerinin güçlerini birleştirerek kıtayı ele geçirmeye çalışan beyazlara karşı koyacağı düşüncesi beyazlarda endişe yaratmıştır. Bu korku ve endişe yerlilere karşı yüzyıllar süren üstünlük kurma ve şiddet eylemlerini getirmiştir. Köleleştirilmiş Afrikalıların 17'nci yüzyıl başlarında Virginia İngiliz kolonisine getirilmeye başlanmasıyla birlikte bu kez siyahların beyazlara karşı birleşebileceği, birlik olan siyahların beyazların tüm kazanımlarını ellerinden alabileceği fikri hâkim olmaya başlamıştır. Bu fikir ise siyahlara karşı “beyazların üstünlüğü” fikrinin doğmasına neden olmuştur (Miller, 2019).

ABD'de “beyazların üstünlüğünün” tarihçesi sadece siyahlarla da sınırlı kalmamıştır. ABD'ye yönelik ikinci göç dalgası olarak kabul edilen 1840-1920 döneminde, ülkeye gelen İrlandalı, İtalyan, İskandinav kökenliler ve Yahudiler de tıpkı siyahlar gibi Anglo-Sakson Amerikalılar tarafından hor ve ikinci sınıf olarak görülmüşlerdir. Örneğin, 1800'lerin ikinci yarısında ortaya çıkan “Ku Klux Klan

⁴ Ayrıntılı bilgi için bkz: ABD Ankara Büyükelçiliği, *Amerikan Tarihinin Ana Hatları*, <http://www.usemb-ankara.org.tr/ABDAnaHatlar/Tarih.htm>.

(KKK)”⁵ sadece siyahlara değil aynı zamanda Yahudi ve Katolik göçmenlere karşı da nefret beslemiştir (Gardiner, 2009, s.15).

ABD’de “beyazların üstünlüğü” ideoloji olarak ilk kez, kölelik karşıtı harekete tepki olarak beyaz Güneyliler tarafından ortaya konulmuştur. Bu ideoloji zamanla, dini ideolojiler de dâhil olmak üzere çeşitli biçimlere dönüşmüştür. Bununla birlikte, “beyazların üstünlüğü” ideolojisini savunanlar; beyazların, diğer kökenlerden gelen insanlar üzerinde baskın olması, beyazların beyazlarla birlikte yaşaması, beyaz insanların kendine has bir “kültüre” sahip olduğu, beyazların genetik olarak diğerlerinden daha üstün olduğu fikirlerinden en az birisine inanmaktadırlar (Pitcavage, 2015, s.3).

“Beyazların üstünlüğü” ideolojisi ile özdeşleşen kölelik kavramı, ABD’de yerleşik bu ideolojinin en belirgin göstergesidir. İronik bir biçimde Amerikan İç Savaşı’nın ardından dahi devam eden bu ideoloji nedeniyle Afrikalı Amerikalılarla eşit haklarla yaşamı kabul etmeyenler, “beyazların üstünlüğünü” koruma mücadelelerini farklı şekilde sürdürmüşlerdir. Bunların en önemlileri ise günümüzde de devam eden KKK ve Amerikan Nazileri gibi gruplarla sembolize edilmiştir (Alapo ve Rockefeller, 2019, ss.287-288).

Zamanla “beyazların üstünlüğünü” savunan ideoloji değişmiştir. Birçok “beyazların üstünlüğü” savunucusu fikirlerinin merkezini, beyaz egemenliğini korumak için savaştıktan, beyaz neslinin tükenmesini önlemek için savaşımaya doğru değiştirmiştir (Pitcavage, 2015, s.2). Bu düşünce değişikliği “beyazların üstünlüğü” savunan “Düzen” (The Order)⁶ isimli terör örgütü üyesi David Lane tarafından “14 Kelime (14 Words)” sloganında vücut bulmuştur. İngilizce metninde⁷ 14 kelimeden ibaret olan bu slogan “Beyaz çocukların geleceğini ve insanlarımızın varlığını güvence altına almalıyız” anlamına gelmektedir. 14 rakamı, bu sloganı simgelediği için beyazların üstünlüğü taraftarları tarafından sıklıkla kullanılır hale gelmiştir. 14 rakamı “beyazların üstünlüğü” savunucuları tarafından vücutlarına dövme olarak dahi yaptırılmaktadır (Pitcavage, 2015, s.3).

⁵ 19’uncu yüzyılın ikinci yarısında ABD’de kurulan, siyah karşıtı, “beyazların üstünlüğünü” savunan örgüt. Ayrıntılı bilgi için bkz: Etter, G.W., McElreath, D.H. ve Quarles, C.L.. (2005). *The Ku Klux Klan: Evolution towards revolution*. Journal of Gang Research (12,3) ss.1-16. ve Poverty, S. (2019). *Ku Klux Klan: A history of racism and violence*. Southern Poverty Law Center. 6th Ed. Erişim tarihi: 17 Eylül 2020, <https://www.splcenter.org/sites/default/files/Ku-Klux-Klan-A-History-of-Racism.pdf.1., ss.1-7>.

⁶ 1983-1984 arasında ABD’de faaliyet gösteren “beyazların üstünlüğünü” savunan örgüt. Ayrıntılı bilgi için bkz: <https://www.adl.org/education/references/hate-symbols/the-order>.

⁷ “We must secure the existence of our people and a future for white children.”

Sam Jackson (2019: 5-7) ise "beyazların üstünlüğünü" "aşırı sağ" kapsamında değerlendirerek, bu hareketin Amerikan siyasal sisteminin etnisiteyi ele alış biçimini değiştirmeye çalıştığını ifade etmektedir. ABD'de etnik aşırıcılığın, aşırı sağın en çok dikkat çeken formu olduğunu belirten Jackson, "beyazların üstünlüğü" savunucularının, varlıklarının diğer etnisiteler tarafından tehdit edildiğine inandıkları bir "beyaz" kavramını savunmak için örgütlendiklerini belirtmektedir.

Buraya kadar ifade edilen hususlardan; özellikle tarım ve hayvancılık sektöründe iş gücünün çoğunluğunu oluşturan siyahların, kölelikten kurtarılması yönündeki tartışmalarının "beyazların üstünlüğü" ideolojisini daha da körüklediği anlaşılmaktadır. Bu ideolojinin sadece siyahlar ve yerlilerle sınırlı kalmadığı aynı zamanda Avrupa'nın farklı yerlerinden ABD'ye gelen "beyaz tenli göçmenleri" de kapsadığı görülmektedir. Bununla birlikte "beyazların üstünlüğü" ideolojisi sadece etnisite ve kan bağı değil din temelinde de şekillenmekte, Yahudi ve Katolikler de "beyazların üstünlüğü" savunucuları tarafından düşman olarak görülmektedir.

Sonuç olarak, ABD'de yaygın "beyazların üstünlüğü" hareketi ve ideolojisinin tarihi geçmişinin Kuzey Amerika'nın keşfine kadar dayandığı görülmektedir. İdeolojinin zaman içerisinde Afrika Kıtasından ABD'ye getirilen siyahlar, Avrupa Kıtasından gelen diğer dine mensup insanlar üzerinden devam ettirildiği anlaşılmaktadır.

3. "BEYAZLARIN ÜSTÜNLÜĞÜNÜ" SAVUNAN BİREYLERDE RADİKALLEŞME

NST'nin yükselişi, örgütün aşırılık yanlısı dünya görüşünü paylaşan grupların ve bireylerin artması, Clark McCauley ve Sophia Moskalenko'nun piramit radikalleşme modelinin⁸ basitleştirilmiş bir versiyonuyla daha kolay anlaşılabilir. NST örneğinde Amerika'nın sağ görüşlü muhafazakâr insanları bu piramitte tabanda yer almaktadırlar. İkinci basamakta ise alternatif sağ (alt-right)⁹ şeklinde nitelendirilen, "beyazların üstünlüğünü" savunan ana akım muhafazakârlığı reddeden aşırı sağcı grup bulunmaktadır. Bir üst basamakta bu

⁸ McCauley ve Moskalenko'nun piramit radikalleşme modeline göre, piramit dört ana parçaya ayrılmıştır. Piramidin tabanında tarafsız, herhangi bir faaliyete katılmayan kitle yer alır. İkinci basamakta aktivistler, bir sonraki basamakta ise radikalleşmiş bireyler bulunur. Piramidin son ve en üst basamağında ise teröristler yer alır. Ayrıntılı bilgi için bkz: McCauley, C. ve Moskalenko, S. (2017). *Understanding political radicalization: The two-pyramids model*. *American Psychologist*, 72(3), 205–216. <https://doi.org/10.1037/amp0000062>.

⁹ Alternatif sağ kavramı ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz: Alt Right: A Primer on the New White Supremacy, <https://www.adl.org/resources/backgrounders/alt-right-a-primer-on-the-new-white-supremacy>.

grupların içerisinde radikalleşen bireyler bulunurken tepe noktasında ise NST üyeleri yer almaktadır. NST, aşırı sağcı, terörist şiddeti kullanmayı görelî yoksunluklarını gidermenin tek çözümü olarak gören örgütlenmedir (Ware, 2019, s.2).

“Beyazların üstünlüğü” fikrini savunan bireyler, diğ er aşırıcı örgütlenmelerde olduğu gibi geleneksel radikalleşme süreçlerinden geçmektedirler. Bunların arasında ilk sıralarda; “Öğrenilen Siyon Büyükleri Toplantıları Protokolleri (Protocols of the Learned Elders of Zion)”¹⁰ ve William Luther Pierce’in yazdığı “Turner Günlükleri (Turner Diaries)”¹¹ gibi “beyazların üstünlüğü” savunucuları için rehber nitelikte denilebilecek kitaplar yer almaktadır. Her iki kitap da “beyazların üstünlüğü” ideolojisinin temelini oluşturan ve radikalleşme için oldukça etkili araçlar olarak kabul edilmektedir (The Soufan Center, 2019a, s.14).

Yine geleneksel radikalleşme araçları içerisinde sayılabilecek radyo yayınları da “beyazların üstünlüğü” savunucuları tarafından kullanılmaktadır. Özellikle kısa dalga üzerinden yayın yapan radyolar vasıtasıyla aşırı sağ fikirler ve yabancı düşmanlığı düşüncelerinin yayılması sağlanmaktadır. Radyonun yanı sıra, “Beyaz Aryan Direniş i (White Aryan Resistance)” isimli örgüt bir dönem televizyon programı da hazırlamış , kimi örgütlenmeler ise özellikle küçük yerleşim yerlerinde yüz yüze iletişim yöntemlerini kullanmaktadırlar (The Soufan Center, 2019a, s.14).

“Beyazların üstünlüğü” savunucusu örgütlenmeler geleneksel radikalleşme araçlarının yanı sıra internet üzerinde yayın yapan modern araçları da kullanmaktadırlar. 2019 yılında “Orta Doğu Medya Araştırmaları Enstitüsü (The Middle East Media Research Institute-MEMRI)” tarafından “Demir Gençlik (Iron Youth)” isimli “beyazların üstünlüğü” savunucusu örgütlenme üzerinde bir araştırma yapılmış tır (The Middle East Media Research Institute, 2019).

Araştırma sonucunda, “Demir Gençlik” örgütlenmesinin sosyal medyada Gab, Twitter, Facebook, Instagram, BitChute ve YouTube uygulamalarını etkin şekilde kullandığına işaret edilmektedir.¹² “Demir Gençlik” örgütüne ait sosyal medya

¹⁰ Küresel hâkimiyet için bir Yahudi planını tanımlayan anti semitik metindir.

¹¹ Andrew Macdonald takma ismiyle William Pierce tarafından yazılan bu roman, etnik ayrımcılığı savunan gruplar tarafından adeta bir “kutsal kitap” olarak kabul edilir. Kitaptan esinlenerek çok sayıda eylem gerçekleştirildiği, bunlardan en önemlisinin ise Oklahoma bombalı saldırısı olduğu iddia edilir. Ayrıntılı bilgi için bkz: Anti-Defamation League, The Turner Diaries, <https://www.adl.org/education/resources/backgrounders/turner-diaries>.

¹² Özellikle DEAŞ terör örgütünün etkin bir şekilde sosyal medyayı kullanmaya başlamasının ardından, sosyal medya şirketleri, radikal fikirlerin ve terörizmin yayılmasını önlemek maksadıyla, tespit ettiği sosyal medya hesaplarını kapatmış tır. Bu çerçevede Demir Gençlik örgütlenmesinin

paylaşımlarında Neo-Nazi sembol ve fikirlere sıklıkla yer verilmektedir. Grubun ideolojisinin aktarıldığı paylaşımlarda bir gün mutlaka yaşanacağına inanılan savaşa hazırlık kapsamında neler yapılacağına yönelik eğitimler yapıldığı belirtilmektedir (The Middle East Media Research Institute, 2019).

Twitter, Facebook, Youtube ve benzeri bilinen uygulamaların "beyazların üstünlüğü" gruplarına ait paylaşımları engellemesi neticesinde bu gruplar; Gab¹³, 8chan¹⁴ ve BitChute¹⁵ benzeri alternatif uygulamalar üzerinden iletişim ve radikalleşme faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bu kapsamda ifade özgürlüğünü savunduğunu iddia eden¹⁶ paylaşımlarda hiçbir kısıtlama yapmayan Gab uygulamasının "beyazların üstünlüğü" savunucusu aşırı sağ örgütler tarafından Twitter'a alternatif olarak kullanıldığı¹⁷ görülmektedir (Deutsche Welle, 2019).

"Beyazların üstünlüğünü" savunan grupların arasındaki iletişim genellikle Discord¹⁸ veya Telegram¹⁹ gibi uygulamalar üzerinden devam etmekte, bu uygulamalar sayesinde gruplar mümkün olduğunca gizliliklerini korumaya çalışmaktadırlar (The Soufan Center, 2019a, s.17). Örneğin Ağustos 2017'de Charlottesville'de düzenlenen "Sağı Birleştir (Unite the Right)"²⁰ yürüyüşünü organize edenler Discord isimli uygulamayı hem eylem öncesi hem de eylem

sosyal medya hesaplarının kapatıldığı, çalışmanın yapıldığı tarihte örgüt hesaplarının aktif olmadığı tespit edilmiştir.

¹³ Gab uygulamasına ait internet sayfası adresi (<https://gab.com/>) şeklindedir.

¹⁴ 2003 yılında fikirlerin serbest paylaşımı amacıyla kurulan 4chan'ın giderek daha fazla gözetim ve baskı altına girdiği iddiası üzerine kurulan paylaşım sitesidir. 8chan hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: <https://blogs.voanews.com/turkish/teknoloji/2019/08/08/internetin-karanlik-ve-izbe-kosesi-8chan/>

¹⁵ BitChute, aşırı sağ örgütlenmelerin nefret içerikli dolu materyallerini içermesiyle bilinen bir video sitesidir. Web sitesi adresi ise (<https://www.bitchute.com/>) şeklindedir.

¹⁶ Gab'e ait internet sayfasında ifade özgürlüğünü savunduğu beyan edilmektedir.

¹⁷ 27 Ekim 2018 tarihinde Pittsburgh şehrinde, Yaşam Ağacı (Tree of Life) adlı sinagoga saldırı düzenleyerek 11 kişinin hayatını kaybetmesine neden olmakla suçlanan Robert Bowers'a ait Gab hesabı, "beyazların üstünlüğü" savunucularının bu tür uygulamalara geçiş yaptığına işaret etmektedir. Ayrıntılı bilgi için bkz: <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/pittsburgh-synagogue-shooter-gab-robert-bowers-final-posts-online-comments-a8605721.html>.

¹⁸ Son zamanların en popüler uygulamalarından biri olan Discord, sesli bir iletişim uygulamasıdır. İnternet üzerinden tanıdığınız kişilerle iletişim kumanızı sağlayan uygulama tamamen ücretsiz. Üstelik birden çok kişiyle iletişim kurulmasına imkan sağlayan Discord, özellikle online oyun oynayanlar tarafından yoğun bir şekilde tercih ediliyor. Ayrıntılı bilgi için bkz: <https://slate.com/technology/2018/10/discord-safe-space-white-supremacists.html>

¹⁹ Telegram uygulamasında açık ismi ile yer alan, kendisini gizlemeyen bir gruba ait link şu şekildedir: <https://telegram.me/whitesupremacy>. Ayrıca ayrıntılı bilgi için bkz: <https://www.adl.org/blog/telegram-the-latest-safe-haven-for-white-supremacists>; <https://cis.verint.com/resources/white-supremacy-telegram-channels-encourage-spreading-covid-19-and-sowing-chaos/>.

²⁰ ABD tarihinde, "beyazların üstünlüğü" savunucusu aşırı sağcı ve etnik ayrımcıların bir araya gelerek 12 Ağustos 2017'de gerçekleştirdiği en büyük gösteri yürüyüşü.

sonrasında kullanmışlardır.²¹ Çalışmanın konusu olan Nükleer Silah Tümeni'nin de Discord uygulamasını kullandığı ifade edilmektedir (Alexander, 2018).

Diğer aşırı ideolojiler gibi “beyazların üstünlüğü” ideolojisi de YouTube platformu üzerinden yayılmaya çalışılmaktadır. Bu kapsamda verilebilecek örneklerden bir tanesi; YouTube’da aşırı sağ fikirleri içeren videolar yayımlayan Paul Joseph Watson²² isimli şahsın paylaşımlarıdır (Moser, 2017). Yaklaşık 2 milyon takipçisi bulunan Watson; aşırı sağ görüşlerini; İslam dini, göçmenler ve feminizm karşıtlığı üzerinden iletmektedir (Plummer, 2020).

ABD’de yerleşik Yahudi kuruluşlarından olan Anti Defamation League (ADL) tarafından 2019 yılında yapılan araştırmaya göre; bahsedilen yılda “beyazların üstünlüğü” propagandasının en üst seviyeye çıktığı ifade edilmektedir. Araştırmada, 2018 yılında “beyazların üstünlüğüne” ilişkin rapor edilen propaganda faaliyetlerinin sayısının 1.214 olduğu, bu sayının 2019’da 2.713’e yükseldiği belirtilmektedir (Anti Defamation League, 2020).

Sonuç olarak ABD’de “beyazların üstünlüğü” hareketine mensup aşırı sağ örgütlenmelerin çoğunlukla internet ve sosyal medya uygulamaları üzerinden propaganda yaparak bireylerin radikalleşmelerini amaçladıkları görülmektedir. Bununla birlikte “beyazların üstünlüğü” savunucusu örgütlerin geleneksel propaganda yöntemlerini de kullanmaya devam ettikleri, bunlardan en etkilisi sayılabilecek yüz yüze iletişim yöntemini de tercih ettikleri anlaşılmaktadır.

4. ABD’DE “BEYAZLARIN ÜSTÜNLÜĞÜ” ÖRGÜTLENMESİ

“Beyazların üstünlüğü” taraftarı olan bir bireyin, birden fazla alt gruba/örgüte üye olması muhtemel görülmektedir. Dolayısıyla “beyazların üstünlüğü” hareketi içerisinde çok sayıda farklı fraksiyon bulunmakta, ancak bu fraksiyonların tamamı “beyazların üstünlüğü” konusunda hem fikir görünmektedirler (Pitcavage, 2015, ss.10-16).

İdeolojik benzerliklerine rağmen, Amerikalı aşırı sağ örgütlenmelerin ideolojik bakış açılarını ve eylemlerini meşru kılmak için kullandıkları mekanizmalar farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar, akademisyenlerin üç ana kategoriye içeren çağdaş aşırı sağ tipolojisini geliştirmelerine yardımcı olmuştur. Bunlar; KKK

²¹ Ayrıntılı bilgi için bkz: <https://slate.com/technology/2018/10/discord-safe-space-white-supremacists.html>; <https://www.theverge.com/2018/8/7/17660308/white-supremacists-charlottesville-rally-discord-plan>.

²² Paul Joseph Watson’ın “beyazların üstünlüğüne” ilişkin videolarından bir milyonun üzerinde izlenen “I Love My White Male Privilege” isimli video bağlantısı: https://www.youtube.com/watch?time_continue=5&v=6TU50Bz3Ey0&feature=emb_logo

örgütlenmesi, Neo-Nazi grupları ve Dazlaklar gibi "beyazların üstünlüğünü" savunan grupları ve hareketleri içermektedir (Sweeney ve Perliger, 2018, s.54).

ABD'de "beyazların üstünlüğü" hareketleri farklı grup, gelenek, inanç ve alt kültürlerin karışımından meydana gelmektedir. Bu örgütlenmelerin içerisinde kendine özgü alt örgütlenmeler ve gruplar arasında birey bazında etkileşimler olduğu da bilinmektedir (Pitcavage, 2015, ss.7-10).

Terörizmin dünya genelinde birçok farklı biçimde tırmanmakta olan bir aşırılık ve nefret hastalığının da belirtisi olduğuna dikkat etmek gerekmektedir. Son yıllarda aşırı sağcı gruplar ve "beyazların üstünlüğü" grupları başta Avrupa olmak üzere ve dünya genelinde yükselmektedir (The Institute for Economics & Peace, 2019, s.82).

Alanyazın (Berlet ve Vysotsky, 2006; Blee, 2002; Simi ve Futrell, 2012; Pitcavage, 2015; Potok, 2012; Hough, 2006; Anti Defamation League, 2016) incelendiğinde ABD'de "beyazların üstünlüğü" hareketlerinin genellikle beş ana kategoride ele alındığı görülmektedir. Bunlardan birincisi Neo-Naziler, ikincisi dazlaklar, üçüncüsü geleneksel "beyazların üstünlüğü" savunucuları, dördüncüsü Hristiyan Kimliği hareketleri ve beşincisi ise hapishanelerdeki "beyazların üstünlüğü" çeteleridir. Makalenin müteakip bölümünde ABD'de "beyazların üstünlüğü" hareketleri bu beş kategoride ayrı ayrı incelenecektir.

4.1. Neo-Naziler

Neo-Naziler, II. Dünya Savaşından sonra ortaya çıkan ve Nazi Almanya'sının faşist, milliyetçi, "beyazların üstünlüğü" savunucusu ve Yahudi karşıtı ideallerini savunan grupları ifade etmektedir. Neo-Naziler, gamalı haç (svastika) gibi geleneksel Nazi sembolizmini kullanırken, kendilerini nasyonal sosyalistler olarak tanımlamaktadırlar (Simi ve Futrell, 2012, s.1).

Neo-Naziler; Yahudiler, siyahlar, İspanyol kökenliler, eşcinseller ve "beyazların üstünlüğüne" karşı çıkan diğer herkesin ortadan kaldırılması düşüncesi etrafında birleşmektedirler. ABD'de ise Neo-Nazi hareketleri George Lincoln Rockwell'in 1958'de Amerikan Nazi Partisini (ANP) kurduğu 20. yüzyılın ortalarında başlamaktadır (Simi ve Futrell, 2012, s.2).

1967 yılında Rockwell'in suikastla öldürülmesinin ardından Neo-Nazi örgütler irili ufaklı gruplara bölünmüşlerdir. ABD'de Neo-Nazi hareket, Rockwell'in öğrencilerinden William Pierce'in "Turner Günlükleri" isimli romanı kaleme aldığı 1990'lı yıllarda zirve noktasına ulaşmıştır (Pitcavage, 2015, s.8). Pierce bu yıllarda Neo-Nazi gruplardan "Ulusal İttifakı" oluşturmuş, bu ittifakın üye sayısı zaman

zaman 1.500'e kadar çıkmıştır. “Ulusal İttifak” daha fazla bireye ulaşabilmek ve maddi kaynak sağlamak amacıyla “Resistance Records” isimli bir müzik şirketini dahi satın almıştır. 2002 yılında Pierce’ın hayatını kaybetmesinin ardından yerini alan yeni lider, İttifak’ı bir arada tutamamış, örgüt küçük gruplara bölünmüş, müzik şirketi de iflas etmiştir (Pitcavage, 2015, s.8).

ABD’de faaliyet gösteren önemli Neo-Nazi örgütlenmelerden bir diğeri de “Nasyonal Sosyalist Hareket” (National Socialist Movement - NSM). 1994 yılında Detroit’de kurulan NSM Yahudi karşıtlığı söylemleriyle dikkat çekmektedir. NSM ayrıca diğer etnik grupların kendilerine katılımlarına izin veren politikasıyla ön plana çıkmaktadır. NSM kendisini; “Beyaz olmayanların göç etmesi önlenmelidir. Şu anda Amerika’da ikamet eden tüm beyaz olmayanların, ülkeyi hemen terk etmelerini ve kaynak ülkelere dönmelerini istiyoruz: barışçıl olarak ya da zor kullanarak” cümleleriyle ifade etmektedir (SPLC, tarih yok). Günümüzde faaliyetlerine devam eden NSM’nin fikirlerini yaymak ve etkinliklerini taraftarlarına duyurmak amacıyla kullandığı bir internet sayfası olduğu görülmektedir.

4.2.Dazlaklar

ABD’de dazlaklar örgütlenmesi 1960’ların sonlarında İngiliz işçi sınıfının alt kültürü olarak ortaya çıkmış, 1970’lerde daha geniş alt kültürlerde kendisine yer bulmuştur. 1980’lerde dazlaklar örgütlenmesi Batı Avrupa ve Kuzey Amerika’da yayılma eğilimi göstermiştir. Dazlakların temel inançları Neo-Nazi gruplarla aynı olmakla birlikte; kendilerine özgü dövmeleri, saçlarını kazıma şekilleri, pantolon askısı kullanmaları, çelik burunlu botlar giymeleri, nefret içerikli müzik dinlemeleri gibi özelliklerle Neo-Nazilerden farklılık göstermektedirler (Pitcavage, 2015, s.9).

Dazlaklar; Yahudiler, siyahlar ve eşcinsellere karşı Neo-Nazi inançlarıyla nefret besleyen örgütlenmelerdir. Küçük, mobil gruplar halinde organize olabilen veya bireysel hareket edebilen dazlak çeteleri 1980’lerin başlarında ilk kez Texas eyaletinde ve ABD’nin orta batı eyaletlerinde görülmüştür. En önemli dazlak çetelerinden birisi Chicago CASH (Chicago Area Skin Heads) isimli örgütlenmedir. CASH 1987 yılında, altı İspanyol kökenli kadına saldırı, üç Sinagoga svastika işaretinin çizimi ve çok sayıda Yahudi işletmesine yönelik saldırı ile gündeme gelmiştir. Liderliğini eski bir ANP üyesi olan Clark Martell’in yaptığı CASH, 1989 yılında 3.000 üyeye kadar ulaşmıştır (Potok, 2012, ss.1-3).

Başka bir dazlak örgütlenmesi ise 1986'da Tom Metzger tarafından kurulan "Beyaz Aryan Direnişi (White Aryan Resistance -WAR)" isimli gruptur.²³ WAR örgütünün 1988'de Portland'da Etiyopyalı bir genci beyzbol sopası ve çizmelerle darp ederek öldürdükleri bilinmektedir (Potok, 2012, ss.3-6).

Bir diğer örgütlenme ise Dallas'da kurulan "Hammerskins" örgütlenmesidir. Hammerskins örgütlenmesi ABD'deki en büyük Dazlak örgütüdür. ABD'nin geneline yayılmış çeşitli Dazlak örgütlenmeleri için Hammerskins örgütlenmesi bir şemsiye organizasyon olarak görülmektedir. "Halkımızın varlığını ve beyaz çocukların geleceğini güvence altına almalıyız" sloganını esas alan Hammerskins gençlik odaklı olarak faaliyet göstermektedir (Perliger, 2012, s.27).

ABD'deki dazlak örgütlenmeleri genellikle gevşek örgütlenme yapısına sahiptir. Dazlaklarda birkaç aşırı dazlak çetenin başı çektiği bir yapı görülmektedir. Bu grupların genellikle şiddete dayalı suç örgütleriyle ilişkisi içerisinde olduğu belirtilmektedir (Pitcavage, 2015, s.10).

Örgütlerin çoğunluğu küçük boyutlarda, kısa ömürlü örgütlenmelerden meydana gelmektedir. Bu grupların birçoğu bağımsız hareket etmekte ve bir çatı yapıya bağlı kalmamaktadır. Bununla birlikte dazlak grupları bir gösteri ya da etkinlik söz konusu olduğunda bir araya gelebilmektedirler. ABD'de dazlak hareketleri, Neo-Nazilerin zayıflamasıyla birlikte 2000'lerin ortasında bir yükseliş yakalamış ancak 2010'lardan itibaren durağan bir hale gelmiştir (Pitcavage, 2015, s.10).

4.3. Geleneksel "Beyazların Üstünlüğü" Hareketleri

ABD'deki geleneksel "beyazların üstünlüğü" hareketleri bu tür hareketlerin en eskisidir. Geleneksel "beyazların üstünlüğü" terimi, Afrikalı Amerikalılara sağlanan eşit hakları reddetme mücadelesi etrafında toplanan grup ve bireyleri ifade etmek için kullanılmaktadır. KKK grupları en yaygın ve bilinen geleneksel beyaz üstünlüğü hareketi türüdür. Günümüzde geleneksel hareket içerisinde faaliyet gösteren gruplar içerisinde Muhafazakâr Vatandaşlar Konseyi (Council of Conservative Citizens) ve Güney Ligi (League of the South) gibi gruplar sayılabilmektedir (Anti Defamation League, tarih yok).

Günümüzde Klan kavramı çoğunlukla bir çeşit nefret grubunu ifade etmektedir. ABD'de 40-45 arasında farklı ve bağımsız Klan örgütlenmesi olduğu

²³ "Beyaz Aryan Direnişi (White Aryan Resistance -WAR)" hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Kaplan, J. (2003). *Dreams and realities in cyberspace: White Aryan Resistance and the World Church of the Creator*, *Patterns of Prejudice*, 37:2, ss.139-155, doi: 10.1080/0031322032000084679

bilinmektedir. Geleneksel “beyazların üstünlüğü” hareketleri ayrıca Klan örgütlenmesi haricinde aynı gelenekten gelen ancak kendilerini bir Klan olarak görmeyen grupları da içerisinde barındırmaktadır (Pitcavage, 2015, s.10).

ABD’deki Klan örgütlenmesi 1970’lerden itibaren büyük bir düşüşe geçmiştir. Bu düşüşün en önemli göstergisi Klan’lar tarafından düzenlenen yürüyüş ve gösterilerdir. 1980’lerde Klan yürüyüşlerinde yaklaşık 200-300 kişi görülürken, 1990’larda bu sayı birkaç düzineye düşmüş, 2000’ler de ise katılımcı sayısı daha da azalmıştır. Son dönemlerde ABD’de Klanlar yürüyüş düzenlemek yerine el ilanı-bildiri dağıtmaya başlamışlardır. Bu taktik özellikle Missouri’de faaliyet gösteren “Amerikan Şövalyeleri (American Knights)” ve Kuzey Carolina’da “Sadık Beyaz Şövalyeler (Loyal White Knights)” isimli örgütlenmeler tarafından uygulanmaktadır (Pitcavage, 2015, s.11).

4.4. Hristiyan Kimliği Hareketi

“Hristiyan Kimliği (Christian Identity)” örgütlenmesi dini bir niteliğe sahip, kökenleri 19’uncu yüzyıla dayanan bir harekettir. Bu hareket etnisite ve Yahudi karşıtlığı temelinde şekillenen bir oluşumdur. Temel inanış; beyaz olmayanların Tanrı tarafından yaratıldığı ancak beyaz olmayanların beyazlarla aynı dönemde değil “yaratıklarla” birlikte yaratıldıklarına dayanmaktadır. “Hristiyan Kimliği” savunucularının büyük çoğunluğu, Yahudilerin şeytan (Satan) soyundan geldiğine inanmaktadır (Pitcavage, 2015, s.13).

ABD’de Hristiyan Kimliği örgütlenmesi ile ilgili yapılan bir çalışmada; bu hareketin apokaliptik bir yapıya sahip olduğu ifade edilmektedir. Çalışmada ABD’de faaliyet gösteren Hristiyan Kimliği hareketlerinin kimyasal silah elde etme niyetinde oldukları bu nedenle de ABD ulusal güvenliğine yönelik büyük bir tehdit oluşturdukları belirtilmektedir. Hristiyan Kimliği taraftarlarının, ABD yönetimine karşı derin bir nefreti sürdürdükleri, paramiliter eylemler yoluyla ABD yönetimini yok etmeyi amaçladıkları anlatılmaktadır. Bu harekete mensup grupların ABD yönetimini “Siyonist İşgal Hükümeti (Zionist Occupational Government)” olarak gördükleri belirtilmektedir (Hough, 2006, ss.79-80).

Bu hareketin Wesley Swift gibi öncüleri nefret söylemlerini yaydıkça, “Hristiyan Kimliği” hareketi de ABD aşırı sağ kanat hareketler içerisindeki yerini almıştır. Bu grupların 1990’lardan itibaren banka soygunu, hırsızlık, suikast gibi eylemlerde bulunduğu bilinmektedir. 2000’lerin başında kolluk kuvvetlerinin aldığı tedbirler nedeniyle, pek çok Hristiyan Kimliği taraftarı köşelerine çekilmek zorunda kalmışlardır. Günümüzde ise Hristiyan Kimliği hareketlerinin mevcut

durumunu koruduğu, eleman sayılarının ne arttığı ne de azaldığı yönünde bilgiler mevcuttur (Pitcavage, 2015, s.13).

David Rapoport'un (2004: 61-65) modern terörizmin dört dalgası içerisinde ele aldığı, 1979'da başlayan dördüncü dalga, yani din motifli terörizm dalgasının ABD'de Hristiyan Kimliği hareketleri içerisinde yer bulduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle ABD'de aşırı sağ çerçevesinde örgütlenen din motifli siyasal şiddet hareketlerinin zaman içerisinde güçlenebileceği ve terörizm formatına dönebileceği öngörüsü akılda tutulmalıdır.

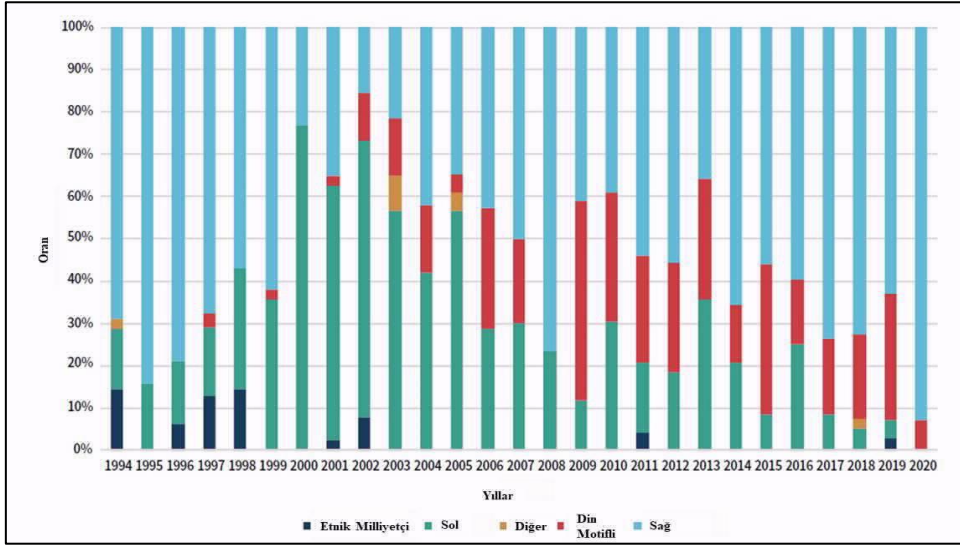
4.5. Hapishanelerdeki "Beyazların Üstünlüğü" Çeteleri

"Beyazların üstünlüğü" hareketleri içerisinde hapishane çeteleri, son yıllarda etkinliğini artıran yegâne gruptur. İlk hapishane çetesi 1960'larda California eyalet hapishanesinde oluşan ardından da ABD genelinde yayılan "Aryan Kardeşliği" örgütlenmesidir. Günümüzde "beyazların üstünlüğü" taraftarı hapishane çeteleri ABD genelinde 100'e yakın çete ile faaliyet göstermektedir. Hapishane çeteleri aynı zamanda şehirlerde de faaliyet göstermektedirler. Hapishane çetelerinin büyük kısmı organize suçlar ve organize suç örgütleriyle ilişkilidir. Hapishane çeteleri ABD'de bulunan "beyazların üstünlüğü" grupları içerisinde en etkin örgütlenmelerden birisi olarak görülmektedir (Pitcavage, 2015, s.14).

"Beyazların üstünlüğünü" savunan hapishane çeteleri, hem hapishanelerde hem de sokaklarda faaliyet gösterdiklerinden ABD için güvenlik tehdidi oluşturmaktadırlar. Texas ve California eyaletleri hapishane çeteleriyle en çok meşgul olan iki eyalettir. Bu iki eyaletin yanı sıra; Oklahoma, Indiana, Missouri, Oregon ve Tennessee eyaletlerindeki hapishane çeteleri de etkin durumdadır. Yalnızca çetelerin sayısı değil çetelere mensup olan bireylerin sayısı da oldukça fazladır. Çetelerin üye sayısı birkaç düzineden başlamakta, birkaç bine kadar gitmektedir. Texas eyaletindeki Aryan Kardeşliği örgütünün üye sayısı 2.000'den fazladır. "Beyazların üstünlüğünü" savunan hapishane çetelerinin büyümesi ve ülke geneline yayılması Amerika'nın esasen en ciddi ancak en az konuşulan sorunlarından birisi haline gelmiştir (Anti Defamation League, 2016, s.1).

Günümüzde "beyazların üstünlüğü" savunucularının ABD'deki eylemleri devam etmektedir. Yakın dönem içerisinde "beyazların üstünlüğü" savunucusu olan örgütlerin propaganda bildirileri dağıttıkları, bir hastaneyi bombalı araçla havaya uçurma planları yapan bir şahsın polis tarafından ölü ele geçirildiği ifade edilmektedir (Goldman, 2020). Bu şahsın çoğunlukla siyahların devam ettiği bir okulu, bir sinagogu ve bir camiyi hedef olarak seçtiği ancak fikir değiştirerek hastaneye terör eylemi planladığına inanılmaktadır (Kosnar ve Helsel, 2020).

2020 yılı Haziran ayında hazırlanan “ABD’de Artan Terörizm Problemi (The Escalating Terrorism Problem in the United States)” isimli bir çalışmaya (Jones, Doxsee ve Harrington, 2020: 2) göre; 1994 ile 2020 yılları arasında ABD’de 893 terör eylemi gerçekleştirildiği, aşırı sağ terör örgütlerince düzenlenen terör eylemlerinin ise toplam eylemlerin %57’sini oluşturduğu belirtilmektedir.²⁴ Şekil-1’de görüldüğü üzere ABD’de meydana gelen terör olaylarının büyük oranı sağ terör örgütleri tarafından düzenlenirken, din motifli terör örgütlerine oranla sağ terör örgütlerinin daha fazla oranda eylem düzenlediği de anlaşılmaktadır. Ayrıca 2017 yılından itibaren aşırı sağ terör örgütlerinden kaynaklanan eylem tehdidinin giderek artış gösterdiği, 2020 yılının ilk yarısında bu tehdidin daha da arttığı göze çarpmaktadır.

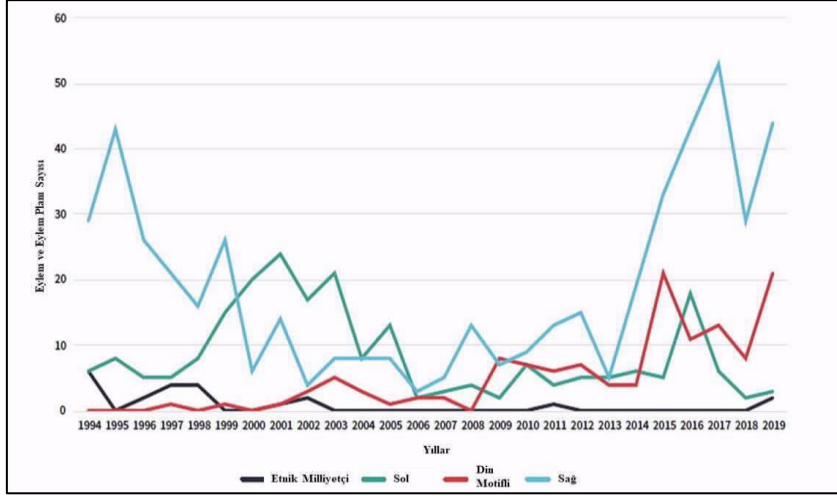
Şekil -1. 1994-2020 Yılları Arasında ABD’de Meydana Gelen Terör Eylemlerinin Örgütlere Göre Oranları; Kaynak: (Jones, Doxsee ve Harrington, 2020: 3)

Aynı raporda aşırı sağ terör eylemlerinin yarısından fazlasının 2008-2011 yılları arasında düzenlendiği, 2014 yılından sonra düzenlenen eylemlerin daha çok din ve etnisite ayrımcılığı nedeniyle gerçekleştirildiği ifade edilmektedir (Jones, Doxsee ve Harrington, 2020: 2).

Çalışmada; 1994 ile 2020 yılları arasında düzenlenen ve planlanan terör eylemleri sayısı yıllara ve terör örgütünün motivasyonuna göre tasnif edilmiştir. Bu tasnife göre Şekil-2’de görüldüğü üzere, aşırı sağ terör örgütlerinin düzenlediği

²⁴ 1994 ile 2020 yılları arasında ABD’de düzenlenen 893 terör eyleminin %57’si aşırı sağ, %25’i sol, %15’i din motifli, %3’ü etnik milliyetçi ve %0,7’si ise diğer terör örgütlerince gerçekleştirildiği ifade edilmektedir.

terör eylemleri sayısının 1994-1996 yılları arasında yüksek seviyede olduğu, eylem sayılarının 2013 yılına kadar düşme eğilimi gösterdiği, 2013 yılından itibaren tekrar yükselişe geçtiği ve 2017 yılında 50'den fazla eylem sayısı ile zirve yaptığı görülmektedir.

Şekil -2 1994-2020 Yılları Arasında ABD’de Meydana Gelen Terör Eylemleri ve Eylem Planlarının Sayısı; Kaynak: (Jones, Doosee ve Harrington, 2020: 4)

ABD’de düzenlenen terör eylemleri ölüm rakamlarına göre değerlendirildiğinde, 11 Eylül saldırıları nedeniyle en çok ölüme neden olan örgütlerin din motifli örgütler olduğu belirtilmektedir. Bu çerçevede 1994 ile 2020 yılları arasında ABD’de din motifli terör eylemleri nedeniyle ölenlerin sayısının 3.086 iken aşırı sağ terör örgütlerince öldürülen insan sayısının 335 olduğu ifade edilmektedir (Jones, Doosee ve Harrington, 2020: 3).

5. ÖRNEK OLAY İNCELEMESİ: NÜKLEER SİLAH TÜMENİ

Uluslararası Terörizmle Mücadele Merkezi (International Center for Counter Terrorism- ICCT) tarafından 2019 yılında yayımlanan bir raporda Nükleer Silah Tümeni (NST), genellikle ABD’de faaliyet gösteren, son iki yıl içerisinde 5 kişinin ölümünden sorumlu, küçük ölçekli bir Neo-Nazi terör örgütü olarak tanımlanmıştır (Ware, 2019, s.2).

Kendi söylemlerine göre NST, beyaz etnisitenin yerinden edilmesine neden olan Yahudi oligarşiye ve küresel bankacılar karşı bir duruş sergilemektedir. Siyahlar ve LGBT²⁵ üyeleri de “etnik temizlik” kapsamında NST tarafından hedef

²⁵ LGBT, “Lezbiyen, Gey, Biseksüel Ve Transgender” kelimelerinin baş harfleridir. 1900’lerden itibaren kullanılmaya başlayan LGBT, eşcinsel hakları mücadelesinde kullanılan çatı kelimedir. Ayrıntılı bilgi için bkz: <https://lgbti.org/>.

alınmaktadır. NST tarafından belirtilen nihai amaç ABD hükümetini devirmek ve yerine Nasyonal Sosyalist bir devlet kurmaktır (Lebovic, 2018).

NST, Brandon Clint Russell²⁶ tarafından Ekim 2015’de kurulmuştur. NST çoğunlukla “beyazların üstünlüğü” savunucusu ve eski ANP üyesi James Mason’ın fikirlerinden etkilenmiş, 1980’lerde kurulan “Düzen (The Order)” isimli örgütün kurucusu Robert Jay Mathews’den ilham almış ve dahası Oklahoma bombacısı Timothy McVeigh’i²⁷ adeta ilahlaştırmıştır. Hücre yapılanması şeklinde örgütlenen NST’nin hali hazırda, ABD geneline dağılmış yaklaşık 80 üyesi bulunmaktadır. Adolf Hitler hayranlarını bünyesinde toplamak maksadıyla ismi Almanca olarak konulan NST, internette bulunan “Demir Yürüyüş (Iron March)” isimli internet forumu²⁸ üzerinden örgütlenmiştir. 2017 yılında Charlottesville’de düzenlenen “Sağı Birleştir” yürüyüşünün ardından ise popülerliğini artırmıştır (The Soufan Center, 2019b).

İlk kurulduğu dönemlerde şiddetten uzak duran NST üyeleri, daha çok Yahudilik karşıtı propaganda, ABD bayrağı ve Anayasasını yakma gibi eylemler düzenlemişlerdir. Nevada Çölü’nde Ocak 2018’de bir “nefret” kampı düzenlemiş, kampta gerilla taktikleri, silah kullanımı eğitimleri verilmiş, NST mensupları yaklaşan “savaşa” davet edilmiştir. Aynı yıl NST; Kanada, Almanya ve Ukrayna’da kendisine taraftarlar bulmuş ve genişlemiştir (Ware, 2019, s.6).

İdeolojisi açısından incelendiğinde NST’nin standart Neo-Nazi görüşlere sahip olduğu görülmektedir. NST, Yahudilere, azınlıklara ve eşcinsellere karşı olup kendisini “devrimci bir nasyonal sosyalist örgüt” olarak tanımlamaktadır. NST mensupları; Hitler’i öven, Yahudi soykırımını inkârı teşvik eden, Yahudileri düşman olarak tanımlayan Neo-Nazi temalarına bağlı kalan “Dokuz Açı (The Order of Nine Angles)” öğretisi olarak da bilinen, Satanizm düşüncesine bağlıdırlar (Anti Defamation League, 2018b).

Pek çok aşırılık yanlısı grup gibi NST ideolojisi de ABD’li Neo-Nazi James Mason’un kilit eseri konumundaki “Kuşatma (Siege)” isimli metne odaklanmaktadır. 1980’lerde Mason tarafından yazılan 563 sayfalık bu metin, okumaları için yeni üyelere mecbur tutulmaktadır. Kuşatma, “lidersiz, hücrelere

²⁶ Florida eyaletinde eski ulusal muhafız ordu mensubu. 2017 yılında evinde HMTD (Hekzametilen Triperoksit Diamin) isimli patlayıcının bulunması nedeniyle tutuklanmıştır.

²⁷ 19 Nisan 1995’teki eski asker Timothy McVeigh ve Terry Nichols’la birlikte, Oklahoma City’de bulunan Alfred P. Murrah binasına bomba yüklü araçla düzenlenen saldırıdır. Üçte biri yıkılan kamu binasında 168 kişi hayatını kaybetti, 680 kişi yaralandı. Saldırı Amerika tarihine ilk büyük yerel terör saldırısı olarak geçti. Ayrıntılı bilgi için bkz: ABD Adalet Bakanlığı, Executive Summary, <https://oig.justice.gov/special/0203/exec.pdf>.

²⁸ Iron March isimli internet forumu, bu çalışmanın yapıldığı tarihten önce kapatılmıştır.

dayalı terörizm ve beyazların devrimini" tavsiye ederken, Amerika'nın gerçek Neo-Nazilerinin yeraltına inip "Sistem" olarak adlandırdıkları yönetime karşı "gerilla savaşı" başlatmasını arzu etmektedir (Hatewatch, 2018).

NST şiddet ve terörizmi açık bir şekilde benimseyerek kendisini ABD'de aktif diğer Neo-Nazi örgütlerden ayırmaktadır. "Identity Evropa" ve "Vanguard America" gibi diğer Neo-Nazi örgütlerin siyasi aktivizme öncelik vermelerine rağmen NST "şiddeti" temel almaktadır (Hatewatch, 2018).

NST üyeleri tarafından işlenen birkaç cinayet olayı olduğu da bilinmektedir. Mayıs 2017'de, iki NST üyesi, Andrew Oneschuk ve Jeremy Himmelman, NST kurucusu Brandon Russell ve örgüt üyesi Devon Arthurs ile paylaştıkları bir dairede ölü bulunmuşlardır. Arthurs'un, Müslüman olması ile alay etmelerinin ardından Oneschuk ve Himmelman'ın öldürdüğü iddia edilmektedir (Spiro, 2018).

Aralık 2017'de, 17 yaşındaki NST mensubu Nicholas Giampa kız arkadaşının ailesini, Neo-Nazi görüşlerine karşı çıktıkları için öldürmüştür (Schulberg ve O'Brien, 2018). 2 Ocak 2018'de, 19 yaşındaki eşcinsel Yahudi Blaze Bernstein, Kaliforniya'da bıçaklı saldırı sonucu öldürülmüş, Bernstein'in katili Sam Woodward'ın, "nefret kamplarına" katılan bir NST üyesi olduğu ortaya çıkmıştır (Spiro, 2018).

NST mensuplarının karıştığı cinayet olayları incelendiğinde ilk akla gelen soru, bu olayların terör olayı olup olmadığına ilişkin olarak karşımıza çıkmaktadır. NST'nin fikir ve eylemleri dikkate alındığında örgütün amaçlarının kesinlikle politik olduğu ve bir Neo-Nazi düşünce adına faaliyetlerini yürüttükleri görülmektedir. Örgüt, şiddeti bir araç olarak kullanmayı benimsemiştir. Bernstein cinayetinin ardından internette NST mensuplarının yaptığı yorumlardan, korku ve şiddetin yayılmasını amaçlayan bir istem içerisinde olduğu anlaşılmaktadır (Ware, 2019, ss.7-8).

NST üyeleri genellikle adam öldürme, sivillere saldırı, nükleer tesislere ve sinagoglara saldırı gibi eylemlere karışmışlardır. 21 Ocak 2018'de yayımlanan bir videoda NST elemanlarının askeri kıyafetlere benzer kamuflajlı üniformalar giydikleri, ateşli silahlarla eğitim ve taktik manevralar yaptıkları, "Yahudilere gaz" ve "Şimdi etnik savaş zamanı" şeklinde sloganlar attıkları görülmektedir. Yakalanan NST üyelerinden elde edilen bilgiler, örgüt ve örgütün muhtemel eylemleri hakkında ipuçları vermektedir. Bu bilgilere göre; NST üyelerinden birisinin Florida'da bulunan nükleer tesislere, sivillere ve sinagoglara yönelik eylem yapmayı planladığı anlaşılmaktadır. Yakalanan NST üyelerinin çoğunun eşcinsellik karşıtı oldukları ve eşcinsellere yönelik suçlar işledikleri, uzun süreli bir etnik savaşı hayal ettikleri görülmektedir. Ayrıca örgüt üyelerinin çoğunlukla

uyuşturucu bağımlısı oldukları, otomatik silahlar edindikleri de edinilen bilgiler arasındadır (Anti Defamation League, 2018b).

NST üyelerinden bir kısmının eski ABD askeri personeli olması da dikkat çekicidir. Eski askerlerin “beyazların üstünlüğü” hareketi içerisindeki bir örgütte yer almaları ABD Ordusu için de bir problem sahası olarak görülmektedir. ABD Ordusu ayrıca eski askerlerin bu tür örgütler içerisinde yer almalarının özellikle büyük çaplı savaşların ardından arttığını ifade etmektedir. Örneğin, ABD’de NST ve “Hareketin Üzerinde Yükseliş (Rise Above Movement -RAM)” isimli gruplara katılımın Irak ve Afganistan savaşlarının ardından yükseliş gösterdiği belirtilmektedir (The Soufan Center, 2019a, s.10).

SONUÇ

“Beyazların üstünlüğünü” esas alan aşırı sağ hareketler, beyaz etnisiteye mensup bireylerin diğer insanlara kıyasla üstün olduğu fikrine dayalı, ayrımcılık yanlısı fikir ve eylemleri kapsamaktadır. Beyazların sadece etnik açıdan değil ahlaken ve zekâ seviyesi olarak da diğerlerine göre üstün olduğunu savunan bu hareketler aynı zamanda diğer dinlere ve özellikle Yahudiliğe karşı oluşlarıyla da dikkatleri çekmektedir.

Çalışma kapsamında yapılan inceleme neticesinde, “beyazların üstünlüğü” olarak anılan kavramın etnik ve ayrımcılık temelinde kavramsallaştırıldığı anlaşılmaktadır. Kavram aşırı sağ örgütlenmeler tarafından geniş kabul görmektedir.

ABD’de “beyazların üstünlüğü” hareketi ve ideolojisinin tarihsel kökeni Kuzey Amerika’nın keşfi ve koloniler tarafından yerli Amerikalıların yerlerinden edilmesine kadar eskiye dayanmaktadır. Bu ideoloji zaman içerisinde Afrika Kıtası’ndan ABD’ye getirilen siyahlar üzerinden devam ettirilmiştir. “Beyazların üstünlüğü” ideolojisi sadece siyahlar ve Amerikan yerlileriyle sınırlı kalmamış, aynı zamanda Avrupa’nın farklı yerlerinden ABD’ye gelen göçmenleri de içine alacak şekilde genişlemiştir.

Bu çalışmada örnek olay kapsamında incelenen NST; Neo-Nazi görüşlere sahip, aşırı sağ örgütlenmeler içerisinde yer almaktadır. NST’nin bugüne kadarki faaliyetlerinden, tıpkı Oklahoma saldırısında olduğu üzere kamu binalarına saldırabileceği, nükleer tesislere, sivillere ve sinagoglara yönelik terör eylemleri düzenleyebilecekleri değerlendirilmektedir. NST’nin de diğer Neo-Nazi örgütler gibi yalnızca beyaz olmayanlara değil aynı zamanda Yahudilere ve eşcinsellere yönelik saldırılar düzenleyebilecekleri de düşünülmektedir.

NST mensuplarının ABD kamuoyunda etnik ayrımcılığı körükleyen söylemlerle nefret duygusunu yaymaya çalışabilecekleri, bu çerçevede kendisine yakın fikirde bulunan diğer örgütlerle iş birliği yapabilecekleri anlaşılmaktadır. Hiyerarşik bir yapılanmadan ziyade gevşek örgüt yapılanmasını ve bireysel eylemleri yöntem olarak seçen NST'nin, ABD'de yaşanması muhtemel bir kriz / kaos durumunda, diğer aşırı sağ örgütlenmelerle beraber ya da bağımsız olarak ses getirici eylemler düzenleyebileceği değerlendirilmektedir.

ABD'de son dönemlerde görülen beyazların üstünlüğü eylemlerinden, "beyazların üstünlüğü" savunucusu aşırı sağcı örgütlerin; yerel, bölgesel ve/veya küresel bir kriz/kaos durumunu istismar etmeye hazır şekilde "uyuyan hücreler" biçiminde bekledikleri, bu tür ortamlarda faaliyete geçtikleri anlaşılmaktadır.

Ayrıca, aynı örgütlerin bireysel eylemlere destek verdiği, bireysel eylemleri teşvik ettiği, grup halinde eylem yapmaktan kaçındıkları sonucuna da varılabilmektedir. Örgütün yaşamını daha uzun sürdürebilmesi, tüm elemanlarıyla birlikte imha olmaması için bireysel eylemlerin ön planda tutulması bu anlamda olağan karşılanmaktadır. Ancak buna rağmen, bahsedilen kriz/kaos durumunun büyüklüğüne göre, bu tür örgütlerin yalnızca bireysel değil örgütlü olarak da eyleme geçebilecekleri değerlendirilmektedir.

Çalışma sonucunda varılan bir diğer sonuç ise ABD'de "beyazların üstünlüğünü" savunan aşırı sağ örgütlerden kaynaklanan güvenlik tehdidinin devam edebileceğidir. Araştırma süresince, ABD'de "beyazların üstünlüğünü" savunan irili ufaklı çok sayıda ve farklı örgütün bulunduğu görülmüştür. Bu örgütlerin bir kısmının kendi kendisini ortadan kaldırdığı bir kısmının ise devlet otoritesi tarafından sonlandırıldığı görülmüştür. İster kendisini lağv etsin isterse devlet birimlerince sonlandırılmış olsun, bu örgütlerin isim ve lider değiştirerek var olmaya devam ettikleri de anlaşılmıştır.

"ABD'de Artan Terörizm Problemi" isimli çalışmada da belirtildiği üzere (Jones, Doxsee ve Harrington, 2020) ABD'de yıllara sari olarak aşırı sağ örgütlerden kaynaklanan güvenlik tehdidinin artış gösterdiği rakamlar ve oranlar üzerinden görülmektedir. Söz konusu araştırmanın din motifli terör örgütlerinin düzenlediği eylem sayılarının aşırı sağ terör örgütlerine oranla daha düşük olduğunu göstermesi de çarpıcıdır. Bununla birlikte aynı araştırmadan; ABD'de aşırı sağdan kaynaklanan terör tehdidinin gelecekte de artmaya devam edeceği sonucuna varılmaktadır.

ABD'nin kuruluşu öncesine kadar dayandırılabilir "beyazların üstünlüğü" hareketlerinin ABD tarihinin hiçbir döneminde ortadan kalkmadığı, bu harekete bağlı örgütlerin istedikleri yer ve zamanda daha geniş kitlelerle organize

olabildikleri göz önüne alındığında, ABD’de aşırı sağ terör tehdidin devam edebileceği değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksu, A. (2009). *Kriz yönetimi ve vizyoner liderlik*. Journal of Yaşar University, 4(15), ss.2435-2450.
- Alapo, R. ve Rockefeller, D. (2019). *The state of white supremacy in America: It is time to stand together*. Philosophy Study, 9(5), 287-291. doi: 10.17265/2159-5313/2019.05.006.
- Alexander, J. (28 Şubat 2018). *Discord is purging alt-right, white nationalist and hateful servers*. Erişim tarihi: 05 Eylül 2020, <https://www.polygon.com/2018/2/28/17061774/discord-alt-right-atomwaffen-ban-centipede-central-nordic-resistance-movement>.
- Anti Defamation League. (18 Nisan 2016). *White Supremacist Prison Gangs in the United States. A Preliminary Inventory*. Erişim tarihi: 06 Eylül 2020, <https://www.adl.org/resources/reports/white-supremacist-prison-gangs-in-the-united-states>.
- Anti Defamation League. (2017). *A dark and constant rage: 25 years of right-wing terrorism in the United States*. Erişim tarihi: 06 Eylül 2020, https://www.adl.org/sites/default/files/documents/CR_5154_25YRS%20RightWing%20Terrorism_V5.pdf.
- Anti Defamation League. (2018a). *New Hate and Old: The Changing Face of American White Supremacy Report*. ADL Center on Extremism, s. 52.
- Anti Defamation League. (2018b). *Atomwaffen Division (NST)*. Erişim tarihi: 07 Eylül 2020, <https://www.adl.org/resources/backgrounders/atomwaffen-division-NST>.
- Anti Defamation League. (11 Şubat 2020). *White supremacists double down on propaganda in 2019*. Erişim tarihi: 07 Eylül 2020, <https://www.adl.org/blog/white-supremacists-double-down-on-propaganda-in-2019>.
- Anti Defamation League. (tarih yok) *Traditional White Supremacists*. Erişim tarihi: 08 Eylül 2020, <https://www.adl.org/resources/glossary-terms/traditional-white-supremacists>.
- Berlet, C. ve Vysotsky, S. (2006). *Overview of U.S. White Supremacist groups*. Journal of Political and Military Sociology, 34(1), ss.11–48.
- Beutel, A. (2017). *Key concepts to understand violent white supremacy*. Research Brief. Erişim tarihi: 10 Eylül 2020, <https://www.start.umd.edu/pubs/>

START_KeyConceptsToUnderstandViolent WhiteSupremacy_ResearchBrief
_April 2017.pdf.

- Blee, K. M. (2002). *Inside organized racism: Women in the hate movement*. University of California Press.
- Blessing, J. ve Roberts, E. (2018). *The rhetoric of white supremacist terror: Assessing the attribution of threat*. Institute for National Security and Counterterrorism. Working Paper Series. New York: Syracuse University.
- Bonds, A. ve Inwood, J. (2015). *Beyond white privilege: Geographies of white supremacy and settler colonialism*. Progress in Human Geography. 40. ss. 1- 19. doi: 10.1177/0309132515613166.
- Carter, D.B. (2012). *A Blessing or a Curse? State Support for Terrorist Groups* International Organization, 66. s.s. 129-151. doi:10.1017/ S0020818311000312.
- Deutsche Welle. (29 Ekim 2019). *Gab goes dark after Pittsburgh synagogue attack*. Erişim tarihi: 09 Eylül 2020, <https://www.dw.com/en/gab-goes-dark-after-pittsburgh-synagogue-attack/a-46081285>.
- Diker, N. ve Ökten, A. N. (2009). *Kaos' dan düzene; sinerjetik toplum, sinerjik yönetim ve sinerjist planlama-örnek olay: 1999 Marmara depremleri sonrası kaos ve kendi-kendine organizasyon süreci içinde bir ilkokulun yapımı*. Megaron, 4(3), 147-162.
- Etter, G.W., McElreath, D.H. ve Quarles, C.L.. (2005). *The Ku Klux Klan: Evolution towards revolution*. Journal of Gang Research (12,3) ss.1-16.
- Fredrickson, G. M. (1981). *White supremacy: A comparative study of American and South African history*. Oxford University Press.
- Gardiner, W.J. (2009). *Reflections on the history of white supremacy in the united states*, s.2. Erişim tarihi: 10 Eylül 2020, https://www.uua.org/sites/live-new-uua.org/files/documents/gardinerwilliam/whiteness/ white_supremacy_us.pdf.
- Goldman, A. (25 Mart 2020). *Man Suspected of Planning Attack on Missouri Hospital Is Killed, Officials Say*. Erişim tarihi: 06 Eylül 2020, <https://www.nytimes.com/2020/03/25/us/politics/coronavirus-fbshooting.html>.
- Guess, T. J. (2006). *The social construction of whiteness: Racism by intent, racism by consequence*. Critical Sociology, 32(4), ss.649-673.
- Hatewatch. (22 Şubat 2018). *Atomwaffen and the SIEGE parallax: how one neo-Nazi's life's work is fueling a younger generation*. Erişim tarihi: 11 Eylül 2020, <https://www.splcenter.org/hatewatch/2018/02/22/atomwaffen-and-siege->

parallax-how-one-neo-nazi%E2%80%99s-life%E2%80%99s-work-fueling-younger-generation.

- Hough, G. (2006). *American terrorism and the Christian Identity movement: a proliferation threat from non-state actors*. International Journal of Applied Psychoanalytic Studies, 3(1), ss.79–100. doi:10.1002/aps.43.
- Jackson, S. (2019). *A schema of right-wing extremism in the United States*. International Center for Counter Terrorism - ICCT Policy Brief October 2019, doi: 10.19165/2019.2.06.
- Jones, S. G., Doxsee, C., ve Harrington, N. (2020). *The escalating terrorism problem in the United States*. Center for Strategic and International Studies Report. Erişim tarihi: 01 Ekim 2020. https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fspublic/publication/200612_Jones_DomesticTerrorism_v6.pdf
- Kaplan, J. (2003). *Dreams and realities in cyberspace: White aryan resistance and the world church of the creator*, Patterns of Prejudice, 37:2, ss.139-155, doi: 10.1080/0031322032000084679.
- Kosnar, M. ve Helsel, P. (27 Mart 2020). *FBI says man killed in Missouri wanted to bomb hospital amid coronavirus epidemic*. Erişim tarihi: 14 Eylül 2020, <https://www.nbcnews.com/news/us-news/fbisays-man-killed-missouri-wanted-bomb-hospital-amid-coronavirus-n1169166>.
- Lebovic, M. (29 Ocak 2018). *Inside Atomwaffen, where Blaze Bernstein's alleged killer trained for race war*. Erişim tarihi: 14 Eylül 2020, <https://www.timesofisrael.com/inside-atomwaffen-where-blaze-bernsteins-alleged-killer-trained-for-race-war/>.
- Martinez, E. (1998). *What is white supremacy?* Erişim tarihi: 15 Eylül 2020, <http://www.pittsburghartscouncil.org/storage/documents/ProfDev/what-is-white-supremacy.pdf>.
- McCauley, C. ve Moskalenko, S. (2017). *Understanding political radicalization: The two-pyramids model*. American Psychologist, 72(3), 205–216. <https://doi.org/10.1037/amp0000062>.
- Miller, M.E. (27 Aralık 2019). *The war of races: How a hateful ideology echoes through American history*. Erişim tarihi: 9 Eylül 2020, <https://www.washingtonpost.com/history/2019/12/27/war-races-how-hateful-ideology-echoes-through-american-history/>.
- Moser, B. (21 Ağustos 2017). *How YouTube became the worldwide leader in white supremacy*. Erişim tarihi: 13 Eylül 2020, <https://newrepublic.com/article/144141/youtube-became-worldwide-leader-white-supremacy>.

- Nogueira, S. G. (2013). *Ideology of white racial supremacy: Colonization and de-colonization processes*. *Psicologia e Sociedade*, 25 (SPL.ISSUE), ss. 23-32. doi: 10.1590/S0102-71822013000500004.
- Perliger, A. (2012). *Challengers from the sidelines: Understanding America's violent far-right*. Combating Terrorism Center at West Point.
- Pitcavage, M. (2015). *With hate in their hearts. The state of white supremacy in the United States*. Erişim tarihi: 14 Eylül 2020, <https://www.adl.org/education/resources/reports/state-of-white-supremacy>.
- Plummer, K. (27 Nisan 2020). *Who is Paul Joseph Watson?* Erişim tarihi: 14 Eylül 2020, <https://scramnews.com/who-is-paul-joseph-watson-piers-morgan/>.
- Potok, M. (25 Haziran 2012). *Racist skinheads. Understanding the threat*. The Southern Poverty Law Center's Intelligence Project. Southern Poverty Law Center. Erişim tarihi: 14 Eylül 2020, <https://www.splcenter.org/20120625/racist-skinheads-understanding-threat>.
- Poverty, S. (2019). *Ku Klux Klan: A history of racism and violence*. Southern Poverty Law Center, 6th Ed. Erişim tarihi: 17 Eylül 2020, <https://www.splcenter.org/sites/default/files/Ku-Klux-Klan-A-History-of-Racism.pdf>. 1., ss.1-7.
- Price, B.C. (2012). *Targeting top terrorists: How leadership decapitation contributes to counterterrorism*. *International Security* 36, no. 4. ss. 9-46.
- Rapoport, D.C. (2004). *The Four Waves of Modern Terrorism*. Cronin, A.K. ve Lused, J.M. (Der.) *Attacking Terrorism: Elements of a Grand Strategy* içinde (ss.46-73). Washington: Georgetown University Presss.
- Schulberg, J. ve O'Brien, L. (04 Ocak 2018) *We Found The Neo-Nazi Twitter Account Tied To A Virginia Double Homicide*. Erişim tarihi: 18 Eylül 2020, https://www.huffpost.com/entry/nicholas-giampa-neo-nazi-teenager-murder-girlfriends-parents-virginia_n_5a4d0797e4b0b0e5a7aa4780.
- Silva, E. (2012). *Music and friends: right-wing domestic terrorism and its culture and influence*. Research paper.
- Simi, P. ve Futrell, R. (2012). *Neo-Nazi Movements in Europe and United States*. doi: 10.1002/9780470674871.wbespm353.
- Spiro, A. (25 Şubat 2018). *US Neo-Nazi group celebrated killing of Jewish student*. Erişim tarihi: 10 Eylül 2020, <https://www.jpost.com/diaspora/us-neo-nazi-group-celebrated-killing-of-jewish-student-543574>.

- SPLC, Southern Poverty Law Center. (tarih yok) *National Socialist Movement*. Erişim tarihi: 10 Eylül 2020, <https://www.splcenter.org/fighting-hate/extremist-files/group/national-socialist-movement>.
- Sweeney, M. M. ve Perliger, A. (2018). *Explaining the spontaneous nature of far-right violence in the United States*. *Perspectives on Terrorism*, 12(6), ss.52–71.
- The Institute for Economics & Peace. (2019). *Global terrorism index 2019 measuring the impact of terrorism*. Erişim tarihi: 01 Ekim 2020. <https://www.economicsandpeace.org/wp-content/uploads/2020/08/GTI-2019-web.pdf>.
- The Middle East Media Research Institute. (8 Temmuz 2019). *White Supremacist Online Incitement*. Özel Rapor No. 8160. Erişim tarihi: 15 Eylül 2020, <https://www.memri.org/reports/white-supremacist-online-incitement-white-supremacist-neo-nazi-group-works-recruit-new>.
- The Soufan Center. (2019a). *White Supremacy Extremism: The Transnational Rise of the Violent White Supremacist Movement*. Erişim tarihi: 12 Eylül 2020, <https://thesoufancenter.org/research/white-supremacy-extremism-the-transnational-rise-of-the-violent-white-supremacist-movement/>.
- The Soufan Center. (2019b). *Intelbrief: The Atomwaffen Division (NST): A Brief Profile*. Erişim tarihi: 12 Eylül 2020, <https://thesoufancenter.org/intelbrief-the-atomwaffen-division-NST-a-brief-profile/>.
- Thompson, B., ve Gibson, T. (2020). *Not so homegrown hatred: Neo-Nazis in America*. Westminster College, Working Paper.
- Treitler, V. B. (2015). *Social agency and white supremacy in immigration studies*. *Sociology of race and ethnicity*, 1(1), ss.153-165.
- Ware, J. (2019). *Siege: The Atomwaffen Division and Rising Far-Right Terrorism in the United States*. International Center for Counter Terrorism - ICCT Policy Brief. doi: 10.19165/2019.2.05